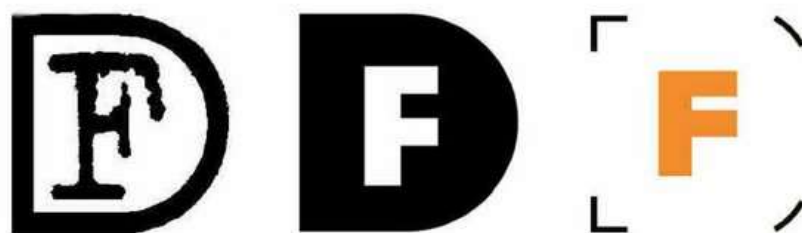

Godišnji izvještaj udruge FACTUM za 2018. godinu

1. TKO SMO – OSNOVNE INFORMACIJE O UDRUZI FACTUM

Udruga Factum je osnovana u cilju promicanja filmske kulture i audio-vizualne umjetnosti a naročito u području dokumentarnog filma. U dvadeset godina postojanja Factum je realizirao osamdesetak dokumentaraca koji su prikazani na više od dvjesto festivala i koji su osvojili niz međunarodnih nagrada. Factumovi filmovi osvojili su dvije nagrade Vladimir Nazor za filmsku umjetnost, dva Grand Prix-a na Danima hrvatskog filma, četiri nagrade za najbolju produkciju i niz nagrada za pojedine umjetničke doprinose. Factum je organizator međunarodnog festivala dokumentarnog filma ZagrebDox i programa usavršavanja ZagrebDox Pro.

Dokumentarni projekt Factum pokrenuo je 1997. Nenad Puhovski u okviru Centra za dramsku umjetnost, pri tadašnjem (Soroševom) Institutu Otvoreno društvo. Stvoren je sa zadaćom da podupire nezavisnu dokumentarističku produkciju koja u to vrijeme, s obzirom na političke i društvene prilike, nije postojala.

Factumovi se filmovi tematski mogu svrstati u nekoliko grupa: filmovi koji su govorili o najnovijoj hrvatskoj povijesti, filmovi koji su izazivali prijepore, oštre kritike i javna sučeljavanja, filmovi koji su tematizirali priče kojima se nitko drugi u to vrijeme nije želio baviti – filmovi, dakle, koji su predstavljali značajan tematski iskorak, ne samo u Hrvatskoj, već i u čitavoj regiji. To su, među ostalim, *Oluja nad Krajinom*, *Lora - Svjedočanstva*, *Paviljon 22*, *Nemam ti šta reć' lijepo*, *Tri* i *Blokada*.

Factum je domaći pionir na polju autobiografskog dokumentarca. Omogućio je da se hrvatski dokumentarac uključi u svjetski trend intimnog i osobnog preispitivanja svijeta u kojem živimo, i to kroz filmove koji govore o samom autoru. To su filmovi poput *Graham i ja*, *Dečko kojem se žurilo*, *Sve o Evi*, *Klasa optimist*, *Ratni Reporter* i *Iza Ogledala*.

Napokon, Factum je razvio i treću produkcijsku *liniju* – dokumentarce o ljudima s margine. Bez obzira što je interes za takve teme uvijek postojao u hrvatskoj dokumentarističkoj tradiciji, činjenica je da su Factumovi autori o njima

progovorili u trenutku homogeniziranja društva i guranja svih vrsta manjina na potpunu marginu. Tu su, osim prije spomenutih filmova, *Pešćenopolis*, *Čuvar tegljača*, *Sve 5*, *Vajt*, *TDZ - za uspomenu i dugo sjećanje*, *Zajedno*, *Čedo* i mnogi drugi.

U posljednje vrijeme, Factum se aktivno uključuje u sustav evropskih filmskih koprodukcija pa su tako (kao manjinske koprodukcije) nastali filmovi *Ljubavna Odiseja* i *Snovi se vraćaju kući*, *iOtok* i *Najljepša zemlja na svijetu*.

Djelatnosti Factuma su:

- suradnja sa srodnim domaćim i inozemnim udruženjima i organizacijama i sudjelovanje u zajedničkim projektima,
- organizacija umjetničkih radionica i seminara u sferi filmske kulture i audiovizualnih umjetnosti,
- proizvodnja filmova,
- izdavanje knjiga, časopisa i DVD-a,
- organiziranje i realizacija manifestacija i projekata čiji je nositelj Udruga,
- jačanje suradnje sa srodnim organizacijama u Hrvatskoj i izvan nje,
- informiranje javnosti o djelatnostima Udruge

1.1 STRUKTURA UDRUGE FACTUM

Rad udruge Factum osmišljavaju, vode, koordiniraju i provode ravnatelj, zamjenice ravnatelja, tajnica udruge, zaposlenici udruge, članovi i vanjski suradnici. Ravnatelj udruge od 1.9. 2007.godine je Nenad Puhovski. Neda Frank i Lucija Parać su zamjenice ravnatelja , Lada Bonacci je tajnica udruge, a članovi i članice još su i: Marko Mihaljević, Mario Bandić, Martina Kolarić, Ivan Tofing. Od 12.06.2018. samovoljnim istupanjem iz udruge Mislav Šćukanec Reznicek

više nije član udruge. Od 04.06.2018. Matija Mamuča postaje član udruge te se prima na radno mjesto voditelja tehnike. Od 04.06.2018. članicom udruge postaje Marina Burić, a iz udruge samovoljno istupa Maja Marković 12.06.2018. U udruzi je stalno zaposleno petero članova; Lucija Parać producentica ZagrebDox-a, Neda Frank, izvršna producentica, Martina Kolarić, voditeljica plasmana i promocije, Ivan Tofing, producent te Matija Mamuča, voditelj tehnike.

2. SAŽETAK RADA UDRUGE FACTUM U 2018.GODINI:

Factum je u 2018.godini uspješno proveo svoje planove i programe. Dovođeni su dokumentarni filmovi „Najljepša zemlja na svijetu“ (stari naslov „Na cilju“) autora i redatelja Želimira Žilnika, „i Otok“ autora i redatelja Mihe Čelara. U 2018.godini udruga Factum je dobila sredstva putem natječaj Kultura Nova te je realiziran projekt pod nazivom Factum Online. Završeni dokumentarni filmovi udruge Factum su u 2018. bili na brojnim festivalima te osvojili brojne nagrade. U različitim fazama razvoja, produkcije i postprodukcije trenutno se nalazi šest dokumentarnih filmova; „Tusta“ autora i redatelja Andreja Korovljeva, „Cargo, Lost & Found“ autorice i redateljice Biljane Tutorov, „Kuća na Kraljevcu 35“ autora i redatelja Pere Kvesića, „Naša djeca“ autora i redatelja Silvestra Kolbasa, „Savska 66“ autorice i redateljice Milene Zajović i „Moja sestra istočna Europa“ autorice i redateljice Tatjane Božić. Godine 2018. uspješno je održano 14. izdanje međunarodnog festivala dokumentarnog filma ZagrebDox te program ZagrebDox Pro.

2.1 ORGANIZACIJSKI RAZVOJ FACTUMA

Tim udruge Factum kontinuirano radi na stručnom usavršavanju, predstavljanju svojih projekata i umrežavanju s kolegama iz svijeta dokumentarnog filma. Također naš tim odlazi na lokacije snimanja naših

dokumentarnih filmova kako producent i izvršna producentica imali potpuni nadzor nad snimanjima te time bili upoznati s problemima, ako dođe do njih, kako bi se isti mogli što prije ukloniti.

Lada Bonacci, tajnica udruge, Neda Frank, izvršna producentica i Nenad Puhovski ravnatelj udruge, bili su od 11.05. do 13.05.2018 u Beogradu, Srbija na festivalu dokumentarnog filma BelDocs kako bi prisustvovali regionalnoj premijeri dokumentarnog filma *Glasnije od oružja* u produkciji udruge Factum.

Nenad Puhovski, ravnatelj udruge, putovao je na nekoliko festivala prilikom prikazivanja Factumovih dokumentarnih filmova. Prisustvovao je tako Trst film festivalu, gdje se prikazao film „Generacija '68“, na Sarajevo film festivalu, gdje je prikazan "Dum spiro spero" te Beograd film festivalu, gdje je prikazan film "Glasnije od oružja" i na kojem je ujedno bio član žirija. Posjetio je i festival dokumentarnog filma IDFA u Amsterdamu kao direktor i selektor festivala ZagrebDox.

Lucija Parać, producentica te Ivan Tofing, producent ZagrebDox Pro-a posjetili su međunarodni festival dokumentarnog i animiranog filma DOK Leipzig.

Neda Frank, izvršna producentica udruge Factum kontinuirano je odlazila na lokacije snimanja Factumovih filmova kojima je Factum producent ili koproducent kako bi otklanjala probleme ukoliko ih je bilo te bila ispomoć autorima i tehničkoj ekipi.

3. PROIZVODNJA AUTORSKOG DOKUMENTARNOG FILMA

Factum proizvodi autorske dokumentarne filmove od svog osnutka 2007. godine (ista djelatnost provodila se i ranije u okviru Centra za dramsku umjetnost). Trenutno u različitim fazama razvoja, produkcije i postprodukcije

radimo na šest dokumentarnih filmova, a dva su uspješno završena te su 2018.godini imao svoju svjetsku premijeru.

Završeni dokumentarni film u 2018. godini

1.„Najljepša zemlja na svijetu“ (stari naslov „Na cilju“) autora i redatelja Želimira Žilnika.

„Najljepša zemlja na svijetu“ dokumentarni je film autora i redatelja Želimira Žilkina. Film prati grupu mladih migranata u Beču, koji se probijaju kroz administrativne labirinte provjera i sticanja statusa i boravka. Gledamo njihove strepnje, međusobna ohrabrenja i postignuća – dok savladavaju jezik, pokazuju vještine u svojim profesijama i znanje na prijemnim ispitima za škole i fakultete. Film je, također, priča o novim i starim prijateljstvima, o osjećaju slobode u novoj sredini, bez pritiska ratnih prijetnji i obiteljskih patrijahalnih stega.

Glavni junak je dvadesetogodišnji Bagher, koji je na put iz Avganistana krenuo kao sedamnaestogodišnjak, iz obitelji razorenoj ratom. Poslije tri godine puta (kroz Iran, Tursku, Grčku i Balkan) stigao je u Austriju u velikom valu 2015. Pokazao se kao hrabar, častan i inteligentan mladić. Savladao je njemački jezik, ima nekoliko vrijednih i inteligentnih prijatelja. Na putu su „europeizacije“ ali se iznenada pojavljuje Bagherovov djed Haidar, koji u Austriju stiže ilegalno i na kratko, preko Slovenije. Došao je Bagheru prenijeti poruku i ostaviti zavjet, da je na njemu da očuva ime i tradiciju obitelji, jer su ostali muškarci izginuli. Pojava djeda Haidara dovodi do nedoumica, evociranja prošlosti, konflikata i serije novih labirinata, iz kojih Bagher i njegovi prijatelji pronalaze izlaz. Glavni producent ovog filma je produkcijska kuća *nanookifilm* iz Austrije, a Factum je manjinski koproducent zajedno sa Tramal Films iz Slovenije i JMU RTV Vojvodina iz Srbije.

Hrvatska premijera film bila je 5.12.2018. u kinu Europa u sklopu Human Rights Film Festivala.

2. „i Otok“ autora i redatelja Mihe Čelara.

iOtok je multimedijalna i interaktivna dokumentarna priča koja će pratiti starijeg slovenskog pisca i strastvenog podvodnog ribolovca Matu Dolenca pri pisanju njegove posljednje velike knjige. Mate Dolenc, koji je neka vrsta slovenskog Ernesta Hemingwaya, u prosincu 2015. namjerava se vratiti na hrvatski otok Biševo nakon četiri godine. Tamo odlazi s namjerom da napiše svoj posljednji roman. U svojoj novinarskoj i spisateljskoj karijeri otoku i Jadranskom moru posvetio je osam knjiga za djecu i odrasle te dva scenarija. U međuvremenu, dok ga nije bilo, otok je, kao i on sam, ostario i počeo umirati. Na njemu sada stalno živi samo 10 tvrdokornih otočana, od kojih većina ima preko 70 godina. Stoljetne otočke kuće polako se pretvaraju u turističke depadanse bogatijih stanovnika Komiže, sa susjednog otoka Visa. Turistički investitori žele u napuštenoj otočkoj školi urediti turističke apartmane, čime bi zajednica izgubila mogućnost korištenja dragocjenog školskog spremnika vode koji otoku znači život i razvoj. Nada za budućnost otoka među otočanima su mladi par Lucio, bivši brodski kuhar i Lada, učiteljica joge iz New Yorka, koji su došli Biševo kako bi ovdje započeli novi život i zasnovali obitelj. Međutim, kako bi mogli spasiti otok od izumiranja, moraju prvo osnovati Gradski odbor i oživjeti otočku zajednicu. Glavni producent ovog filma je Astral Films iz Slovenije, a Koproducenti su Factum i Quasar Multimedia iz Italije.

Svjetska premijera filma održana je 15.09.2018. u Portorožu, Slovenija.

Hrvatska premijera filma planirana je za veljaču 2019. u sklopu međunarodnog festivala dokumentarnog filma ZagrebDox 2019.

3.1 Projekti u različitim fazama razvoja, produkcije i postprodukcije:

- „Tusta“, autora i redatelja Andreja Korovljeva
- „Cargo, Lost & Found“, autorice i redateljice Biljane Tutoro
- „Kuća na Kraljevcu 35“, autora i redatelja Pere Kvesića
- „Naša djeca“, autora i redatelja Silvestra Kolbasa
- „Savska 66“, autorice i redateljice Milene Zajović
- „Moja sestra istočna Europa“, autorice i redateljice Tatjane Božić

Dokumentarni film “Tusta” autora i redatelja Andreja Korovljeva

Film je trenutno u fazi postprodukcije. Očekivani završetak filma je ljeto 2019 u sklopu Motovun film festivala..

Branko Črnac - Tusta počeo se baviti glazbom osamdesetih godina prošlog stoljeća kada su osnovani Kud Idijoti. Ono što Tustu čini posebnim i što definitivno nadilazi samu glazbu jest njegov snažan i nepokolebljiv antifašistički stav i *background* svojevrsnog balkanskog "heroja radničke klase". Upravo zbog takvog stava Tusta i KUD Idijoti postali su glasnogovornici niza generacija odraslih u osamdesetima i devedesetima. Sama činjenica da su Kud Idijoti devedesetih bili zabranjeni na većini radijskih postaja i svrstani u "domaće izdajnike" zbog punk obrade pjesme "Bandiera Rossa" dovoljno govori o Tustinom angažmanu i borbi za toleranciju, suživot i socijalnu pravdu u vremenima kada su se takve vrijednosti označavale "komunističkom stigmom". Na Tustinom pogrebu nismo vidjeli političare, ali jesmo stotine ljudi iz svih republika bivše Jugoslavije koji su proputovali tisuće kilometara kako bi se oprostili od glazbenog "Chea" ovih prostora.

--

Dokumentarni film “Cargo, Lost & Found” autorice i redateljice Biljane Tutorov

Film je trenutno u fazi postprodukcije i očekivani završetak filma je ljeto 2019.godine. Film je u produkciji "Wake Up Films" iz Srbije. Factum je manjinski koproducent zajedno sa "Saragara" produkcijom iz Slovenije.

U filmu *Cargo, Lost & Found* autorica traga za autentičnim vizualnim rukopisom koji korespondira s poetskim jezikom Darka Rundeka, jednog od najvećih suvremenih pjesnika i muzičara Hrvatske i bivše Jugoslavije, koji više od dva desetljeća živi u Parizu, gdje je okupio internacionalni Cargo orkestar. U ovom filmu vidimo Rundeka drugačije nego što smo navikli u medijima. Uglavnom u Parizu: na probama i snimanju albuma u hangaru u južnom predgrađu na Seni, ponekad kod kuće; u Zagrebu - u haustoru u kojem je odrastao, na obali Save, u Zagorju gdje tražimo kuću u kojoj je rođen, u Konjščini gdje je provodio vikende i ljeta. Intimistički portret stvaraoca suprotstavlja se čovjeku kojeg kasnije gledamo na koncertima, s novinarima i pred publikom, izvan komforne pariške anonimnosti.

Upoznajemo i ostale članove Cargo Orkestra, umjetnicu i performericu Isabel Catalu, koja je rođena kao Švicarac Blaise, redateljicu Biljanu Tutorov koja u Orkestru sudjeluje kao istraživačica odnosa slike i zvuka, bubnjara i producenta Djanija Pervana, rođenog Sarajliju koji je iz grada pobjegao pred sam kraj opsade, harmonikaša Ducu Vranića, koji nastupa od svoje trinaeste godine. Također tu su trombonist portugalskih korijena Emanuel Manu Feraz, basist, kontrabasist i ronilac Bruno Arnal te legendarni zagrebački trubač Igor Pavlica. U filmu je zabilježen i ponovni susret Darka Rundeka s radiofoničarom i nekad bliskim suradnikom Vedranom Peternelom.

--

Dokumentarni film "Kuća na Kraljevcu 35" autora i redatelja Pere Kvesića

Film je trenutno u posljednjoj fazi snimanja. Očekivani završetak filma je kraj 2019.godine.

Zagrebačka kuća na Kraljevcu broj 35 u posljednjih gotovo pola stoljeća pružala je sklonište brojnim raznolikim ljudima. U nekom razdoblju života svima je bila dom. U sljedećim razdobljima stanovnici su se našli raštrkani širom svijeta: od Južne Amerike do Kanade, od New Yorka do Haga, u Beogradu, Sarajevu i Ljubljani.

Velik broj stanovnika kuće bio je istaknut na raznim poljima umjetničkog stvaralaštva i društvenih djelatnosti. U manje od pola stoljeća u njoj su stvorene vrhunske knjige, filmski scenariji, fotografije, ilustracije, stripovi, glazba, filmovi... Ljudi iz nje radili su kazališne predstave i ostvarivali uloge u kazalištu, filmu i na televiziji. Živjeli su ovdje i novinari i političari.

Oko ljudi koji su živjeli u kući okupljali su se i drugi slični, redovno dolazili u nju, provodili vrijeme, razgovarali i dogovarali se oko projekata koje su kanili poduzeti, pa je kuća bila izvoriste mnogih ostvarenja koja su odjeknula širom zemlje, pa čak i u svijetu.

Poznato je da su bogatstva svijeta nejednako raspoređena. Slična neravnomjernost, izgleda, postoji i među kućama. U jednim se događa malo što, a u drugima život kao da vrije. Ovo je priča o jednoj koja je uvijek živjela "punim plućima".

--

Dokumentarni film "Naša djeca" autora i redatelja Silvestra Kolbasa

U 2018. završena je faza razvoja projekta te u 2019. planiramo ući u produkciju.

Silvestar je već neko vrijeme najstariji Kolbas u svojoj obitelji. Roditelji su mu umrli, otac pred rat, majka prije nekoliko godina. Pedeset osam mu je godina,

koliko je imao i njegov otac kad je umro. Imao je i malo mlađeg brata, koji je umro od posljedica rata. Drugi je puta oženjen. Ima troje djece. Jakova iz prvog braka, koji sad ima 28 godina. Evu, iz drugog braka, rođenu postupkom umjetne oplodnje, koja sad ima 12 godina. Antu, usvojenog iz dječjeg doma u dobi od 8 godina, sad mu je 13.

Neka od pitanja koja redatelj postavlja u ovom filmu su: Kako djeca utječu na osjećaje i stavove te međusobni odnos njega i supruge? Kako on utječe - ili je dosad utjecao na koje dijete? Kakav odnos ima s kojim djetetom i daje li im svima jednako ljubavi? Mijenjaju li ga djeca? Čini li to svako od njih na drukčiji način? Kako djeca vide njega i suprugu, a kako vide njihov odnos prema sebi?

--

Dokumentarni film „Savska 66“ autorice i redateljice Milene Zajović

Završena je faza razvoja projekta.

Dokumentarni film u nastajanju istražuje nasljeđe Domovinskog rata i položaj njegovih stradalnika u današnjem hrvatskom društvu. Povezujući sjećanje na stradanja Vukovara i današnju političku krizu u Savskoj 66 cilj je autorice istražiti zašto se Hrvatska danas dijeli na lijeve i desne, „partizane“ i „ustaše“, „jugonostalgicare“ i „domoljube“. Glavni protagonisti filma su Bojan Glavašević i Đuro Glogoški njihovim odnosima, okruženjima, generacijskim, iskustvenim i svjetonazorskim razlikama.

--

Dokumentarni film „Moja sestra istočna Europa“ autorice i redateljice Tatjane Božić

Završena je faza razvoja projekta.

Moja sestra istočna Europa je istraživačko i poetsko putovanje kroz život žena u bivšim socijalističkim zemljama, 25 godina nakon pada Berlinskog zida.

Redateljica putuje po bivšim socijalističkim zemljama i sreće svoje stare prijateljice, njihove majke, kćeri, prijateljice, kolegice. Pričamo o ljubavi, ulošcima, starenju, kreditima, izbjeglicama, dudama, o frizuri i o poeziji, pionirima, partiji i korupciji. Kako je onda bilo, kako je nama danas?

Polako se slaže portreti žena koje žive tu na teritorijima nekadašnje imperije državnog socijalizma. Što im je zajedničko? Kako žive danas, 25 godina nakon pada sustava, koje su same odbacile – (u nedostatku izbora i unatoč Marksu).

Koja su njihova pitanja i dvojbe kao modernih žena? Kako su socijalistička i patrijarhalna prošlost i nasljedstvo integrirane, ili ne, u izbore koje čine, u odnose koje stvaraju, u životu koji biraju za sebe.

--

4. DISTRIBUCIJA I PLASMAN FACTUM-OVIH DOKUMENTARNIH FILMOVA

U 2018. godini Factum-ovi filmovi prikazivani su diljem Hrvatske i Europe. Dokumentarni film *Generacija 68*, autora i redatelja Nenada Puhovskog prikazan je u Trstu, Italija u sklopu posebnog programa 29. izdanja Trieste Film Festivala te je u sklopu istog festivala, odnosno njihovog programa *TFF na turneji* film bio na turneji po talijanskim kinima. U sklopu obilježavanja pedesete obljetnice revolucionarne 68. godine film je prikazan u Slovenskoj kinoteci. U Hrvatskoj je prikazan na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i Osijeku, na reviji dokumentarnog filma u Sisku, Fibula.

Glasnije od oružja, autora i redatelja Miroslava Sikavice prikazan je u Beogradu, Srbija u sklopu Međunarodnog festivala dokumentarnog filma Beldocs 2018, također prikazan je u Sarajevu, Bosna i Hercegovina u sklopu prvog festivala dokumentarnog filma koji organizira Medijska kuća Al Jazeera Balkans pod

nazivom AJB DOC. Prikazan je i u Kutini u sklopu Festivala alternativnog i nezavisnog izričaja – FANI. Film je prikazan i u sklopu Festivala dokumentarnog rock filma – DORF u Vinkovcima na kojem je i osvojio nagradu za najbolji film festivala.

Dokumentarni film Goli, autorice i redateljice Tihe Gudac prikazan je u kinu Tuškanac u sklopu posebnog ciklusa pod nazivom *Fokusi: Sedamdeset godina rezolucije Informbiroa*.

Dokumentarni film Godine hrđe iz 2000.godine, autora i redatelja Andreja Korovljeva prikazane je u Puli u Kinu Katarina. Film se bavi Uljanikom te radnicima i radnicama tog brodogradilišta. Želja organizatora je bila da prikazivanjem ovog filma daju podršku radnicima i radnicama Uljanika u jeku neisplate plaća i raspada brodogradilišta.

Factum Online

Brze i konstantne promjene u distribucijskom okruženju zahtijevaju nove načine pristupanja širokom spektru publike. Usprkos tradicionalnoj distribucijskoj praksi koja podrazumijeva distribuciju filmova na festivalima i u kinima, sve više produkcija provodi online distribucije ili hibridne distribucije koje obuhvaćaju i tradicionalnu i online distribuciju kako bi film dosegnuo što veću prepoznatljivost i gledanost. „Factum Online“ je projekt koji želi online distribucijom filmova doprijeti direktno do novih publika distribuirajući sadržaj online, dostupan u cijeloj državi, ali i u svijetu. Isto tako želi i staru i novu publiku zadržati, stimulirati, educirati i stvoriti naviku konzumiranja i promišljanja dokumentarnog filma. Projekt factum Online smo počeli provoditi u 2018.godini te smo za njega dobili financiranje od strane Kulture Nove. Plan nam je u narednim godinama proširivati sadržaj online videoteke.

5. ČETRNAESTI FESTIVAL ZAGREBDOX 2018.

PROGRAM FESTIVALA I OSTVARENI REZULTATI:

Četrnaesto izdanje ZagrebDoxa – međunarodnog festivala dokumentarnog filma održano je od 25. veljače do 4. ožujka 2018. u kinu Kaptol Boutique Cinema u Centru Kaptol u Zagrebu. Zagrijavanje za ZagrebDox održano je od 16. do 18. veljače u istom kinu, dok je program Dox u gostima održan od 2. do 4. ožujka 2018. u CineStarovim kinima u Splitu, Osijeku i Rijeci. Tijekom programa Zagrijavanje za Zagreb Dox, Dox u gostima te u osam festivalskih dana publika je imala priliku vidjeti 125 dokumentarnih ostvarenja u 15 programa. U utrci za glavnu nagradu – Veliki pečat ukupno se natjecalo 38 filmova - 21 u međunarodnoj i 17 u regionalnoj konkurenciji. I ove je godine u službenim programima ZagrebDoxa bilo je nekoliko filmova koji su bili u užem izboru za nominacije za nagradu Oscar ili nagrađivani i prikazivani na najznačajnijim svjetskim festivalima kao što su Berlin, Sundance, Cannes i IDFA. Osim Velikih pečata, Mali pečat dodjeljuje se autoru/ici do 35 godina starosti, a nagrada Movies that Matter filmu koji na najbolji način promiče ljudska prava. Nagradu za najbolji film po izboru publike, desetu je godinu zaredom dodijelio generalni sponzor HT – Hrvatski Telekom. Dodijeljena je i Nagrada Mojoj generaciji koju dodjeljuje direktor festivala Nenad Puhovski autorima koji su značajno doprinijeli dokumentarizmu, a najbolji film u kategoriji Teen Dox odabrao je Teen Dox žiri, sačinjen od učenica i učenika Klasične gimnazije u Zagrebu. Prvi je put ove godine na ZagrebDoxu uvedena i nagrada FIPRESCI – nagrada koju dodjeljuje Međunarodna federacija filmskih kritičara. Uz filmove u konkurenciji, filmski program činili su i službeni programi: Biografski dox, Glazbeni globus, Happy Dox, Kontroverzni dox, Majstori doxa, Stanje stvari, Teen Dox i ADU Dox. Uvođenje novih programskih kategorija postala je, tokom godina, tradicija ZagrebDoxa. Ove godine to su bili Retrospektiva Claire Simon, autorska večer Borisa Poljaka, program U fokusu: Nova Europa i poseban program Restartova

škola dokumentarnog filma. Nastavili smo i s programom ZagrebDoXXL - svojevrsnom participativnom dokumentarističkom platformom koja već treću 4 godinu publici omogućuje proširene razgovore s autorima koji su na ovaj način dobili kino termin i temu povezanu s filmom. Uz program Zagrijavanje za ZagrebDox, ove smo godine odabrane filmove ZagrebDoxa u sklopu programa Dox u gostima prikazali i u Cinestarovim kinima u Splitu, Osijeku i Rijeci te time omogućili publici iz drugih dijelova Hrvatske da uživaju u recentnim međunarodnim dokumentarnim ostvarenjima.

Selekcija filmova u međunarodnoj konkurenciji sadržavala je 21 dugometražni i kratkometražni filma, regionalna konkurencija 17 dokumentarnih filmova od kojih 5 u hrvatskoj produkciji ili koprodukciji s drugim zemljama iz regije.

Program Biografski Dox sadržavao je sedam dokumentarnih filmova koji su omogućili publici nesvakidašnji uvid u osobnosti raznih javnih likova suvremenog doba. Program Glazbeni globus već tradicionalno je donio niz dokumentarnih, ove godine šest, glazbenih priča koje pružaju priliku zaviriti u život, javno djelovanje i opus slavних umjetnika. U programu Happy Dox prikazano je sedam dokumentarnih filmova, filmovi koji stvari gledaju sa vedrije strane te su imaju vesele protagoniste. 9 naslova prikazano je u programu Kontroverzni Dox, program kojem i sam naziv kaže da se bavi kontroverznim temama. Majstori Dox-a, program koji prikazuje dokumentarne filmove najznačajnijih i najzanimljivijih autora dokumentarnog filma je u 2018. sadržavao 5 filmova. Program Stanje stvari sadržavao je 11 filmova koji tematiziraju razne svjetske sukobe i fenomene koji su iz njih proizašli. Osam dokumentarnih filmova iz program Teen Dox približili su gledateljima teme koje okupiraju mlađe i starije tinejdžere, a neke od njih snimili su i sami tinejdžeri. Pod producentskom kapom zagrebačke Akademije dramske umjetnosti nastala su pet filmova uvrštenih u program ADU dox. U 2018.u sklopu ZagrebDoxa- održana je i retrospektiva francuske autorice, glumice, spisateljice, redateljice Clare Simone koja je jedna od najznačajnijih predstavnica suvremene francuske dokumentaristike. U sklopu njezine retrospektive prikazano je 5 filmova.

Programski novitet ZagrebDox-a 2018, U Fokusu: Nova Europa, sastavljen je od sedam filmova koji tematiziraju procese koji su više ili manje zajednički "postkomunističkim" državama i društvima istočne, srednje i jugoistočne Europe, poput odnosa prema izbjeglicama, vezivanja uz prošlost, dominacije konzervativnih vrijednosti, načina shvaćanja demokracije i slobodnog tržišta, odnosa prema NGO sektoru i dr.

U sklopu ZagrebDox-a 2018 predstavljen je i program pod nazivom Restartova škola dokumentarnog filma. Edukacija Restart je strateški program kojeg produkcijska kuća Restart usavršava od samog svog početka djelovanja 2007. godine. Na festivalu je predstavljen rad škole kroz trinaest kratkometražnih dokumentarnih filmova.

Četvrto izdanje participativne dokumentarističke platforme ZagrebDoXXL nastavilo je proširenu komunikaciju između publike i autora dokumentarnih filmova koji se bave aktualnim temama. 2018. godine DoXXL razgovor s Borisom Poljakom vodila je Diana Nenadić, razgovor s Claire Simon vodila je Tamara Babun, a prošireni razgovor i predstavljanje Restartove škole dokumentarnog filma moderirao je Nino Kovačić. Svoja iskustva s Restartove škole dokumentarnog filma podijelili su polaznici Ante Zlatko Stolica, Maja Alibegović i Jasmina Beširević i mentori-predavači Nebojša Slijepčević i Dinka Radonić

Nagrađeni filmovi 14. ZagrebDox-a

-VELIKI PEČAT za najbolji film iz međunarodne konkurencije · O OČEVIMA I
SINOVIMA r. Talal Derki, Njemačka / Sirija / Libanon
POSEBNA PRIZNANJA – Međunarodni program
GRAD SUNCA r. Rati Oneli, Gruzija / SAD / Katar / Nizozemska ·

DŽUNGLA TE POZNAJE BOLJE r. Juanita Onzaga, Kolumbija

-VELIKI PEČAT za najbolji film iz regionalne konkurencije · DRUGA STRANA

SVEGA r. Mila Turajlić, Srbija / Francuska / Katar

POSEBNA PRIZNANJA – Međunarodni program

PLAYING MEN r. Matjaž Ivanišin, Slovenija / Hrvatska

DANI LUDILA r. Damian Nenadić, Hrvatska / Slovenija

-MALI PEČAT za najbolji film mladog autora/ice do 35 godina

PREKO SVIH GRANICA r. Marta Prus, Poljska / Njemačka / Finska

POSEBNO PRIZNANJE – Autoru/ici do 35 godina ·

LIYANA r. Aaron Kopp, Amanda Kopp, Svazi / SAD / Katar

-MOVIES THAT MATTER nagrada za film koji na najbolji način promiče ljudska

prava · O OČEVIMA I SINOVIMA r. Talal Derki, Njemačka / Sirija / Libanon

POSEBNA PRIZNANJA – filmovima koji na najbolji način promiču ljudska prava ·

ZAROBLJENA ŽENA r. Bernardette Tuza-Ritter, Mađarska / Njemačka

U SLUČAJU RATA r. Jan Gebert, Češka / Hrvatska

-TEEN DOX nagrada za najbolji film koji govori o problemima mladih · LJEPOTA

r. Kristina Kuzhakhmetova, Rusija

POSEBNO PRIZNANJE Teen Dox ZOVITE ME TONY r. Klaudiusz Chrostowski,
Poljska

-NAGRADA FIPRESCI · DRUGA STRANA SVEGA r. Mila Turajlić, Srbija /

Francuska / Katar

-NAGRADA MOJOJ GENERACIJI Dodjeljuje osnivač i direktor ZagrebDoxa

Nenad Puhovski filmu autora svoje generacije 27 · LJUDSKA RIJEKA r. Ai

Weiwei, Njemačka / SAD

5. ZAGREBDOX PRO 2018.

O PROGRAMU ZAGREBDOX PRO:

Međunarodni festival dokumentarnog filma ZagrebDox pokrenut je 2005. godine i prvi je festival u regiji namijenjen isključivo prikazivanju i promoviranju dokumentarnih filmova. Publika ZagrebDox-a narasla je od 6.000 ljudi u prvoj godini, na prosjek od 27.000 ljudi. Festivalska konkurencija podijeljena je na regionalnu i međunarodnu, a u nastojanju pružanja prilike regionalnim autorima da se predstave u okviru svojih produkcijskih mogućnosti, ali i kako bi se ukazalo na potrebu jačanja lokalne i regionalne produkcije i stvaranje okruženja u kojem takve podjele nisu potrebne. Imajući na umu slabije produkcijske mogućnosti u hrvatskoj i regiji u odnosu na ostatak Europe, organizatori ZagrebDox-a su uz festival pokrenuli i edukativni program ZagrebDox Pro, kako bi pomogli osposobljavanju i umrežavanju hrvatskih i regionalnih redatelja i producenata dokumentarnih filmova i omogućili im bolji pristup europskim televizijama, fondovima i publici, kao i razmjenu znanja i iskustava sa europskim kolegama u vidu 6-dnevne intenzivne dokumentarističke radionice.

U četrnaest godina svog postojanja, ZagrebDox Pro doveo je u Zagreb i surađivao s renomiranim predavačima: *Tue Steen Müller, Cecilia Lidin, Leena Pasanen i Stefano Tealdi*, uz sudionike iz svih zemalja regije i gostovanje urednika s *BBC-a, YLE-a, Discovery Channela, Jan Vrijman Fonda, The Doc Heads Funda, IDFA Bertha Fund, Hrvatskog audiovizualnog centra, ZDF / Arte, ARD/MDR, ORF, RAI3, N1, AJBalkans, HBO Europe, Radio-televizije Slovenija, HRT-a, Nove TV, RTL-a Hrvatska, Federalne televizije BiH, B92, Radio-televizije*

Srbije, Radio-televizije Makedonije, distributeri *Autlook Films*, *Taskovski Films*, *Deckert Distribution*, *Cat&Docs*, *Journeyman Pictures*, *Slingshot Films*, *Visible Film*, predstavnika renomiranih festivala *DOK Leipzig*, *Sheffield Doc/Fest*, *IDFA*, *Jihlava IDFF*, *Sundance* i mnogi drugi. Više od šezdeset filmova koji su u fazi razvoja sudjelovali u programu ZagrebDox Pro uspješno su realizirani. *Jennifer Fox*, *Marcel Łoziński*, *Paul Powels*, *Jon Alpert*, *Uldis Cekulis*, *Jay Rosenblatt*, *Victor Kossakovski*, *Hans Robert Eisenhauer*, *Jon Bang Carlsen*, *Kim Longinotto*, *Želimir Žilnik*, *John Appel*, *Nino Kirtadze*, *Erik Gandini*, *Jeremy Humphries*, *Merhdad Oskouei*, *Talal Derki*, *Anna Zamecka* i *Eva Mulvad* održali su majstorska predavanja, Desk Kreativne Europe – ured MEDIA različite radionice i prezentacije, održani su brojni okrugli stolovi i diskusije o temama važnim u dokumentarnom filmu. ZagrebDox Pro ostaje jedini program takve vrste u neposrednoj regiji, te za brojne hrvatske i regionalne redatelje i producente i njihovu publiku čini Zagreb jedinstvenim mjestom susreta, povezivanja i edukacije koji im otvaraju vrata europskog i svjetskog dokumentarnog tržišta.

ZAGREBDOX PRO 2018.

2018. godine program se održavao od 25. veljače do 2. ožujka. ZagrebDox Pro prvi je i jedini hrvatski program kontinuiranog usavršavanja filmskih profesionalaca koji sufinancira Kreativna Europa – potprogram MEDIA i to zahvaljujući prethodno odobrenoj potpori Grada Zagreba i Hrvatskog audiovizualnog centra (MEDIA je tzv. *matching* fond). MEDIA financira samo ponajbolje radionice i seminare koji omogućavaju europskim filmašima stjecanje novih znanja i vještina i međunarodno umrežavanje i suradnju. Odobreno sufinanciranje podrazumijeva dvogodišnji ciklus. Nakon podrške izdanjima ZagrebDox Pro-a u razdoblju od 2013. do 2016. godine, MEDIA je prihvatila prijedlog programa ZagrebDox Pro i za 2017. i 2018. godinu.

Ove smo godine pripremili iznimno bogat program i u Zagreb doveli sudionike i predavače iz više od 20 zemalja. Uz radionicu za izabrane projekte i Pitching forum, posjetiteljima smo u suradnji s AVC-om i SONY-em predstavili najnoviju Sony Venice 6k kameru koju je predstavio rumunjski direktor fotografije i Sonyev predavač Alex Sterian, organizirali smo majstorsko predavanje renomiranog redatelja Talala Derkia koji je sa svojim najnovijim filmom nagrađen na Sundanceu, i majstorsko predavanje legendarnog francuskog redatelja i producenta Clauda Lanzmanna - koji je zbog zdravstvenih razloga nažalost u zadnji tren otkazan. Uz 2 majstorska predavanja, u sklopu programa organizirane su i 3 studije slučaja: Anna Zamecka govorila nam je o radu na svom debitantskom filmu *Pričest* za koji je dobila nagradu Europske filmske akademije za najbolji dokumentarni film 2017. godine, zatim Eva Mulvad – istaknuta danska redateljica dala nam je uvid u snimanje biografskih dokumentaraca, te slovenski redatelj Miha Čelar koji je predstavio svoj rad na transmedijskom projektu iOtok koji je sastavljen od četiri autonomna dijela: interaktivne web platforme, mobilne aplikacije proširene stvarnosti, full-motion video igre i cjelovečernjeg dokumentarnog filma. Uz sve nabrojano, ove godine smo stavili i poseban fokus na uzlet srpskog dokumentarizma koji je jasno vidljiv u zadnjih nekoliko godina, organizirajući panel diskusiju pod naslovom *Uzlet srpskog dokumentarizma: suradnja, splet povoljnih okolnosti ili? O čimbenicima* koji su doveli do ovih uspjeha govorili su redatelji Ognjen Glavonić, Mila Turajlić i Boris Mitić, direktor Filmskog Centra Srbije Boban Jevtić i predsjednica Udruženja DokSrbija u 2017. godini i producentica Jovana Nikolić.

POSTIGNUTI CILJEVI:

- umrežavanje redatelja i producenata dokumentarnih filmova iz Hrvatske s kolegama iz regije, Europske unije i svjetske dokumentarističke mreže
- promocija dokumentarnih filmova u razvoju i produkciji
- otvaranje mogućnosti sufinanciranja dokumentarnih projekata u razvoju

- stjecanje novih znanja i vještina: budžetiranje dokumentarnog filma prema europskim standardima, efikasna pismena i usmena prezentacija projekta, montiranje atraktivne video najave za film, primjena novih medija u dokumentaristici, prilike i izazovi međunarodnog financiranja dokumentarnog filma
- unapređivanje rada na dokumentarnom filmu putem analize pozitivnih primjera uspješnih dokumentarnih projekata iz regije i Europske unije
- suradnja s regionalnim fondovima i podrška regionalnim koprodukcijama

7. ZAKLJUČAK
